

Miljö- och bygglovsförvaltningens arbete för att motverka välfärdsbrott

Redovisning av bygglovs- och tillsynsnämndens uppdrag att utveckla
organiseringen av samordningen av den nämndövergripande tillsynen mot
arbetslivskriminalitet samt rapport över utfört arbete 2025.

Miljö- och bygglovsförvaltningens arbete för att motverka välfärdsbrott

Redovisning av bygglovs- och tillsynsnämndens uppdrag att utveckla organiseringen av samordningen av den nämndövergripande tillsynen mot arbetslivskriminalitet samt rapport över utfört arbete 2025.

Innehåll

Bakgrund.....	4
Inledning.....	5
Samordning av insatser	5
Lokal operativ samverkan.....	5
Samordningsfunktion	6
Ärenden till samordnad tillsyn.....	7
Samverkansgruppen mot välfärdsbrott.....	7
Styrdokument för samordnad tillsyn.....	7
Övrigt	8
Samverkan med andra förvaltningar	8
Samverkan med andra kommuner	8
Organisation och resurser.....	9
Övrigt	9
Kompetensutveckling.....	9
Intern och extern kommunikation	10
Uppföljning och utvärdering.....	11
Genomförda tillsynsinsatser och årets resultat.....	11
Andra myndigheters resultat.....	12
Källor	14

Bakgrund

Bygglövs- och tillsnämnden gav i verksamhetsplanen¹ för 2025 förvaltningen i uppdrag att utveckla organiseringen av samordnad tillsyn, samt att genomföra särskilda satsningar mot välfärds kriminalitet och avfallsbrottslighet. Denna rapport är en redovisning av uppdraget.

Under året har en ny tjänst inrättats för att samordna arbetet mot välfärdsbrott. Handläggaren började i juni 2025, och i samband med det tog förvaltningens ledningsgrupp fram ett gemensamt ställningstagande² för miljö- och bygglövsförvaltningens arbete mot välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet.

Arbetet delades in i fem delmål:

- Samordning av insatser
- Utveckling och implementering av rutiner (redovisas under rubriken samordning av insatser)
- Kompetensutveckling
- Intern och extern kommunikation
- Uppföljning och utvärdering

Resultat för respektive delmål presenteras längre ner i rapporten.

Samordnad tillsyn är det begrepp som används för de insatser som genomförs och omfattar flera olika myndigheters verktyg och lagstiftningar. Välfärdsbrott används i vissa sammanhang som ett samlingsbegrepp men den samordnade tillsynen omfattar flera typer av brott exempelvis:

- arbetslivskriminalitet
- ekonomisk brottslighet/kriminell ekonomi
- osund konkurrens
- välfärdsbrott
- miljö- och avfallsbrott
- livsmedelsfusk

---

¹ <https://www.huddinge.se/globalassets/huddinge.se/gemensamma/styrdokument-overgripande/plan/verksamhetsplaner/btn-verksamhetsplan-2025.pdf>

² Ställningstagandet återfinns i bilaga 1.

Inledning

Målet för den samordnade tillsynen och förvaltningens arbete kring välfärdsbrott är att Huddinge kommun ska vara trygg för kommuninvånarna och att skapa en rättvis konkurrens för företag i kommunen. Ekobrottsmyndighetens lägesbild³ visar att den kriminella ekonomin i dag omsätter mellan 100 och 150 miljarder kronor per år. Samtidigt bedöms mörkertalet vara betydande. Brottsupplägg inom ekonomisk brottslighet bygger ofta på avancerade bolagsstrukturer. Det gör att uppföljning av leverantörer och tillsyn av verksamheter i dag kräver mer omfattande kontroller för att kunna upptäcka oegentligheter. Drivkrafterna bakom den ekonomiska brottsligheten är låg upptäcktsrisk och att det finns stora brottsvinster.

Arbetet under året har främst handlat om att bygga upp rutiner och styrdokument för samordnad tillsyn. Handläggaren har fokuserat på att lära sig förvaltningens verksamhetsområden, utveckla en arbetsbeskrivning för en operativ samverkansgrupp samt att omvärldsbevaka hur andra kommuner arbetar med samordnad tillsyn.

Samordning av insatser

Fokus under året har varit att skapa rutiner och arbetssätt för samordnad tillsyn som framför allt berör bygglovsavdelningen och miljötillsynsavdelningen och omfattar framför allt följande områden:

- Lokal operativ samverkan med polis och Södertörns brandförsvarsförbund.
- En intern samordningsfunktion.
- Former för att anmäla ärenden till samordnad tillsyn.
- Upprättande av styrdokument för arbetet.

Lokal operativ samverkan

Samverkansrutiner och forum för operativ samverkan har inletts tillsammans med polisen och Södertörns brandförsvarsförbund. Syftet med den lokala operativa samverkansgruppen och samordnad tillsyn är att identifiera, motverka och

---

³ <https://www.ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/lagesbilden/>

förebygga brott. Idén med samverkan är att använda flera olika myndigheters kunskap, information och lagliga befogenheter för att förhindra kriminell etablering och motverka organiserad brottslighet.

Samverkan består av två forum, en styrgrupp och en arbetsgrupp, med utvalda representanter från följande myndigheter:

- Huddinge kommun: representanter från bygglovsavdelningen, miljötillsynsavdelningen och trygghets- och säkerhetssektionen på kommunstyrelsens förvaltning.
- Södertörns brandförsvarsförbund: representanter från enheten förebyggande och Huddinge brandstation.
- Polisen: Kommunpolis och lokalpolis från lokalpolisområde Huddinge.

Styrgruppen träffas två gånger per år för att bestämma den övergripande inriktning för arbetet. Arbetsgruppen ses regelbundet, ungefär var sjätte vecka, för att skapa en gemensam lägesbild och behov av gemensamma åtgärder. Båda grupperna sammankallas av handläggare för samordning av arbete mot välfärdsbrott på miljö- och bygglovsförvaltningen. En gemensam uppdragsbeskrivning för arbetet är beslutad av styrgruppen.

Utifrån lägesbilden planeras gemensamma tillsynsinsatser. Tillsynen kan ske med flera medverkande avdelningar, förvaltningar och myndigheter. Samordnad tillsyn är den tillsyn som genomförs utöver den ordinarie tillsynen men med den handläggare som är ansvarig för ärendet. Samordnad tillsyn innebär att ett objekt har bedömts ha ett behov av en insats från flera medverkande aktörer vid ett gemensamt tillsynsbesök. I det ingår de arbetsplatsinspektioner som genomförs där polisen är ansvarig eller andra insatser exempelvis tillsammans med länsstyrelsen kopplat till avfallsbrottslighet.

Processen för samordnad tillsyn består i korta drag av följande moment:

Samordningsfunktion

Samordningsfunktionen består av handläggaren för samordning av arbete mot välfärdsbrott, en samordnare från bygglovsavdelningen och en samordnare från miljötillsynsavdelningen. Vid behov utökas samordningsledningen med enhetscheferna för miljö- och hälsoskyddsenheten och bygglovsenhet 1.

Samordningsfunktionen förbereder, inom förvaltningen, det arbete som behöver genomföras inför mötena i arbetsgruppen för den lokala operativa samverkan (LOS). Samordningsfunktionen ansvarar även för att bevaka funktionsbrevlådan och tillsammans kartlägga och prioritera inkomna objekt. Utöver det så genomförs handläggarmöten i samband med enskilda tillsynsinsatser.

Ärenden till samordnad tillsyn

En medarbetare som upptäcker att ett objekt (fastighet eller verksamhetsutövare) är i behov av kartläggning eller samordnad tillsyn anmäler det till förvaltningens funktionsbrevlåda för samordnad tillsyn eller genom att prata med handläggaren för samordning av arbete mot välfärdsbrott.

Vid upptäckt av oegentligheter och problem kan ärenden, vid behov, också rapporteras in till kommunens interna e-tjänst för att rapportera oegentligheter och problem (ROP). Ärende som rapporteras i ROP hanteras av trygghets- och säkerhetssektionen på kommunstyrelsens förvaltning. Handläggaren för samordning av arbetet med välfärdsbrott och säkerhetssamordnare inom kommunstyrelsens förvaltning har regelbundna avstämningar av inkomna ärenden och behov av gemensamma åtgärder.

Samverkansgruppen mot välfärdsbrott

I kommunen finns en samverkansgrupp mot välfärdsbrott (SMV). Gruppens syfte är att stärka Huddinge kommunkoncerns förmåga att identifiera, förebygga, och vidta åtgärder mot brott inom välfärden, upphandling och otillåten påverkan. Exempel på detta är bidragsbrott, bedrägerier, arbetslivskriminalitet och oseriösa företag. Förvaltningens representant i gruppen är handläggaren för samordning av arbete mot välfärdsbrott. Varje avdelning har utsett kontaktpersoner för handläggaren för att kunna förbereda och återkoppla arbetet i samverkansgruppen.

Styrdokument för samordnad tillsyn

Flera rutiner och styrdokument har tagits fram för arbetet med samordnad tillsyn och arbetet med att fullt ut implementera dessa i verksamheten kommer att fortsätta under 2026. Följande rutiner är beslutade:

- Processkarta för samordnad tillsyn.
- Ansvarsfördelning vid samordnad tillsyn.

- Bedömningsstöd för urval av ärenden till samordnad tillsyn.
- Uppdragsbeskrivning för lokal operativ samverkansgrupp

Övrigt

Ett arbete har initierats för att ta fram en förvaltningsövergripande rutin kring säkerheten i handläggningen av ärenden kopplade till samordnad tillsyn och arbetssätt för att riskbedöma ett objekt.

Den nationella vägledningen för samordnad tillsyn lyfter fram goda exempel från andra kommuner och betonar vikten av att arbeta på detta sätt. Däremot saknas både systemstöd och tydlig vägledning för hur varje kommun ska administrera den samordnade tillsynen, utöver det som redan hanteras inom respektive tillsynsfunktion. Arbetet med att utveckla dokumentationsrutiner för samordnad tillsyn har inletts. Som ett första steg har ett gemensamt bedömningsstöd beslutats. Mycket av det som sker inom samordnad tillsyn utgör arbetsmaterial, men det finns ett fortsatt behov av att utreda och förbättra dokumentationsstrukturen.

Samverkan med andra förvaltningar

Under året har flera samarbetskanaler upprättats med andra delar i kommunen som arbetar med frågor som rör välfärdsbrott exempelvis:

- HR-avdelningen, kommunstyrelsens förvaltning
- Enheten föreningsbidrag, kultur- och fritidsförvaltningen
- Mark- och exploateringssektionen, kommunstyrelsens förvaltning
- Näringslivssektionen, kommunstyrelsens förvaltning
- Upphandlingssektionen, kommunstyrelsens förvaltning

Samverkan med andra kommuner

Under året har en bred omvärldsbevakning genomförts för att få insikt i hur andra kommuner organiserar sitt arbete med samordnad tillsyn. Detta har resulterat i flera nya samverkanskanaler, både på strategisk nivå och i det dagliga operativa arbetet.

Organisation och resurser

Inom förvaltningen har arbetet med samordnad tillsyn skett med resurser från den ordinarie tillsynsverksamheten. I och med att organiseringen för samordnad tillsyn är ny och att antalet insatser ökar kan resurssättningen och organiseringen behöva utvärderas framöver.

I arbetet med omvärldsbevakning som genomförts har även organisering och resurssättning ingått. De kommuner som arbetar aktivt med samordnad tillsyn har organiserat arbetet på olika sätt men det kan sammanfattas i tre kategorier:

- En samordnare med resurser inom ramen för ordinarie tillsyn.
- En samordnare och riktade resurser till samordnad tillsyn. (ekonomiska satsningar för att tillsätta resurser)
- Egen enhet för samordnad tillsyn.

Flera har startat med resurser inom ramen för den ordinarie tillsynen för att eftersom se ett utökat behov av uppsökande och samordnad tillsyn och därefter tillsatt resurser i form särskilda satsningar eller egna enheter. Dessa är oftast organiserade inom en miljöförvaltning. Framgångsfaktorer som beskrivits är en tydlig viljeriktning från ledning, fungerande samverkansformer och att det finns avsedda resurser.

Övrigt

Förvaltningen har inlett ett arbete med att använda modellen *crime proofing* inom ramen för arbetet mot välfärdsbrott. Det är en analysmodell som kan användas när en verksamhet identifierat risker för brott eller överutnyttjande kopplat till ett regelverk. Som ett första steg kommer en pilot genomföras på handläggningen av bostadsanpassningsbidrag. Modellen kommer sen utvärderas för att eventuellt genomföras inom flera verksamhetsområden.

Kompetensutveckling

Under året har flera utbildningar genomförts med fokus på välfärdsbrott och arbetslivskriminalitet. Syftet har varit att öka kunskapen om hur dessa problem påverkar både samhället och arbetsmarknaden, samt att ge verktyg för att upptäcka och förebygga dem. Utbildningarna har bidragit till en ökad

medvetenhet bland medarbetare och stärkt förmågan att arbeta förebyggande och samordnat.

Följande har genomförts under året:

- Flera representanter från förvaltningen deltog i Sveriges kommuner och regioners konferens att förebygga och motverka välfärdsbrottslighet.
- Ett arbete med att presentera arbetet med samordnad tillsyn har inletts på avdelningsmöten och kommer fortsätta under 2026.
- Förvaltningens första tematräff hade temat välfärdsbrottslighet med föreläsning från trygghets- och säkerhetssektionen och lokalpolisen.
- Samtliga nya medarbetare har fått en kort inledande presentation om arbetet med välfärdsbrott på förvaltningens introduktionsdagar för nya medarbetare på miljö- och bygglovsförvaltningen och samhällsbyggnadsavdelningen.
- Samtliga avdelningar har haft utbildning och workshop gällande röda flaggor som genomförts av trygghets- och säkerhetssektionen. Det har lett fram till avdelningsspecifika hanteringsmanualer för välfärdsbrott.
- Samtliga avdelningar har genomgått utbildning och workshop gällande otillbörlig påverkan.

Utöver det har handläggaren för samordningen av välfärdsbrott tagit del av olika föreläsningar på temat exempelvis kring livsmedelsfusk, arbetet på center mot arbetslivskriminalitet och att genomföra riskbedömningar vid myndighetsgemensam tillsyn.

Intern och extern kommunikation

Under året har fokus legat på den interna kommunikationen, särskilt kopplat till arbetet med samordnad tillsyn. I förvaltningens grupp på Insidan (intranät) har området välfärdsbrott fått en egen sida där fastställda rutiner och arbetssätt nu finns samlade. I början av 2026 kommer även ett samarbete med kommunikation och pressansvarig att inledas för att se över den externa kommunikationen.

Inom Storsthlm pågår ett arbete för att etablera en gemensam samverkan med målet att förebygga, upptäcka och motverka organiserad brottslighet inom samhällsbyggnadsförvaltningarnas verksamhetsområden. Som en del av detta har representanter från förvaltningen vid två tillfällen presenterat arbetet med

samordnad tillsyn. Storsthlm är ett förbund som ägs och styrs av de 26 kommunerna i Stockholms län där politiker och tjänstepersoner samarbetar i olika frågor och forum.

Arbetet mot välfärdsbrottslighet inom nämndens område har även presenterats som en god förebild på länsstyrelsens bygglovschefnätverk.

Uppföljning och utvärdering

Nya rutiner för att kunna följa ärenden som ingår i samordnad tillsyn togs fram under hösten 2025, vilket medför att året 2026 är det första året då arbetet kan följas fullt ut. Sedan handläggaren påbörjade sin anställning har totalt fem samordnade tillsynstillfällen genomförts. Innan dess så medverkade förvaltningens avdelningar på polisen arbetsplatsinspektioner och andra myndighetsgemensamma insatser men det saknas en förvaltningsövergripande statistik för arbetet.

Ett samordnat tillfälle kan innehålla flera fastigheter och/eller verksamhetsutövare. Det skiljer sig åt om eventuella åtgärder riktas mot en fastighetsägare eller verksamhetsutövare både beroende på typ av objekt och mellan de olika tillsynsmyndigheterna. Alla verksamheter inom förvaltningen medverkar i de fall de har tillsyn på berört objekt. Andra myndigheters medverkan styrs och samordnads via center mot arbetslivskriminalitet (AKC).

Genomförda tillsynsinsatser och årets resultat

Varje samordnad tillsynsinsats följs upp och resultatet sammanställs gemensamt med de myndigheter som medverkade. Upptäckta avvikelser och behov av åtgärder hanteras inom respektive tillsynsmyndighet. Nedan presenteras en sammanfattning av upptäckta brister och förslag till åtgärder.

De sanktioner som vidtagits är:

- Föreläggande om åtgärder, antingen vidta rättelser eller inkomma med underlag för vidare utredning.
- Förbud exempelvis att bedriva verksamheten eller att bo i lokalerna. Förbud kan även kombineras med vite, vilket vanligtvis sker om det vid ett förbud upptäcks att det inte efterlevs.

- Beslut om rättelseföreläggande med vite eller byggsanktionsavgifter.

Bygglov: Besluten har omfattat framför allt förbud vid olovliga boenden och olovligt upplag.

Hälsoskydd: Besluten har bland annat rört förbud kopplade till olämpliga boendeförhållanden eller bristfällig inomhusmiljö.

Livsmedel: Har medverkat men har inte upptäckte några avvikelser.

Miljöskydd: Besluten har handlat om exempelvis kemikalie- och avfallshantering, bristfälliga oljeavskiljare eller hantering av avfallsmassor.

Andra myndigheters resultat

Arbetsmiljöverket har medverkat vid flera av tillfällena och har hittat flertalet avvikelser och meddelat flera omedelbara förbud exempelvis vid fallrisk eller på annat sätt fara för skada. Förbuden kombineras vanligtvis med ett vite om förbudet bryts. I det fall brister upptäcks så ställs krav med rättelse.

Länsstyrelsen Stockholm har medverkat vid flera tillsynstillfällen och har beslutat om exportförbud på flera containrar.

Polisen (lokalområdespolisen) har medverkat vid samtliga tillfällen, antingen via handräckning eller genom att insatsen varit en arbetsplatsinspektion. Polisen medverkar främst för att säkra övriga myndigheters närvaro. Polisen gör även kontroller och inspektioner enligt de lagar och förordningar som finns tillgängliga för myndigheten. Exempel på det kan vara arbetsplatsinspektioner enligt utläggningslagen. Det kan även vara kontroller och tillsyn enligt alkohollagen, ordningslagen och tobakslagen. Under dessa tillfällen har polisen exempelvis omhändertagit personer enligt utlänningslagen eller personer som har varit dömda i sin frånvaro. Vid vissa tillfällen har nationella underrättelseavdelningen (NOA) medverkat kopplat till miljöbrott.

Skatteverket har medverkat med deras handläggare från folkbokföringen och har gjort kontrollbesök som lett till flera utredningar om misstänkt felaktig folkbokföring.

Södertörns brandförsvarsförbund har medverkat vid flera tillsynsinsatser och både följt upp befintliga förbud och beslutat om nya exempelvis nyttjandeförbud kopplat till objekt med olovligt boende.

Tullverket har inte medverkar vid tillsynstillfällen utan fattat beslut utifrån andra myndigheters underlag från genomförd myndighetsgemensam tillsyn och har beslutat om exportförbud på containrar, vid ett tillfälle omfattade det exempelvis 17 000 kg.

Övrigt: Utöver respektive tillsynsmyndighetsbeslut har underlag lämnats vidare till andra myndigheter så som Ekobrottsmyndigheten, Skatteverkets beskattningsdel, Kronofogden och Försäkringskassan.

Källor

Miljö- och bygglovsnämndens verksamhetsplan 2025:

https://www.huddinge.se/globalassets/huddinge.se/_gemensamma/styrdokument-overgripande/plan/verksamhetsplaner/btn-verksamhetsplan-2025.pdf

Ekobrottsmyndighetens lägesbild 2025:

<https://www.ekobrottsmyndigheten.se/om-ekobrott/lagesbilden/>